

הורגשים ורגשות על פי פרשת השבוע

פרשת פנחס | עלון מס' 89

'אוהב שלום ורודף שלום'

לפעמים יש איזה אדם שתופס קיצוניות לצד מסויים... הוא מקצין ותופס דעות קיצוניות עד כדי שרוב הציבור לא מבין מאיפה נחת על 'כבודו' רוח הקיצון... זה לא מהמשפחה שלך.. זה לא הדעה הרווחת... מניין לך דעה זו...

לפעמים זה קורה בעקבות שהאדם מגיע מרקע כזה, שהוא בטוח שעליו להקצין לצד השני עד הסוף בכדי שכולם לא יזהו אותו חלילה עם מה שהוא היה, אלא הוא יותר חזק... הוא חרד לכבוד שמיים עד קצה הקצה... כשבני ישראל ראו את המעשה הקנאות של פנחס, עלה בליבם החשד שמא בגלל שהוא מגיע מכזה מוצא של סבא שפיטם עגלים, הרי הוא מנסה להוכיח לעין כל, הנה ראו אני לא כמו... אני קנאי... אני בצד השני... ואם כן חלילה אין המעשה הנעשה לשם שמים, אלא לשם האינטרס הצר... להוכיח קבל עם ועולם כי הוא אכן שייך למחנה הנכון.. הוא לא כמו הסבא...

לכן בורא עולם מעניק לו - לְכֵן אָמַר הַנְּיֵי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלֹם.. לומר לכולם אתם חושבים שזה קנאות שלא לשם שמיים, אלא יש בה אינטרס חלילה... להפך - זו הקנאות הכי נקיה שיש... היא כולה לשם שמיים.. ואני מעניק לו את מתנת השלום, שזו מידתו של אהרן הכהן... שתדעו הוא לא עשה את המעשה כי הוא נכדו של בן פוטי... להפך הוא עשה את המעשה, כי הוא מגיע מבית שכל כולו היה אוהב שלום ורודף שלום...

הכתב סופר מביא חידוש גדול - הוה מתלמידיו של אהרן - פי' שלא תהיה מידת אהבת השלום מצד רכות הטבע כמו שישנם הרבה בני האדם רכי הטבע שלא יוכלו לגעור בעושי רשע ותולים הדבר במעלה יתירה שהם אוהבים הבריות ואוהבי שלום, ובאמת אין זה אלא רכות הטבע ושנאת הבריות כעניין שאמר שלמה המלך חושך שבטו שונא בנו, וכשם שצריך להיות מאהבת הבריות אוהב שלום, כך צריך לפעמים לרדוף השלום ולעשות ריב ומחלוקה את עושי עוול, וכל מחלוקת שהיא לשם שמים נקרא עליה, ויפה אמרו הוה מתלמידיו של אהרן, לא מצד הטבע אלא יהיה דבר זה למוד מאהרן אוהב שלום וכן יתהפך לפעמים לרדוף השלום.

הוא אומר רדיפת השלום במקום הנצרך היא השלום האמיתי, וגם אהרן הכהן היה רודף ועושה מחלוקת עם אלו שהיו ראויים לרדיפה אלו העושי רשע... וזו היא השלום... כך גם פנחס למרות שהיו מי שחשדו בו כי הקנאות שלו היא איננה ממקום ראוי... התורה מעידה כי כל כולו היה לשם שמיים... כלול היה אוהב שלום - כמו הסבא אהרן..

פִּינָחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְהִן הַשִּׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי:

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת אלילים, והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן (רש"י)

יש להבין - כשבני ישראל חושבים, שמה שפנחס עשה זה מעשה פסול, מדוע מבזים אותו שהוא 'בן פוטי זה' - וכי זה מוחק את המציאות שהוא גם נכד של אהרן הכהן??? ודבר נוסף מהו הגיחוך הלכאורה אוילי - סבא שלו פיטם עגלים??? איזה טיעון זה??? ולכן מה??? איך אתה פנחס מעיז להרוג נשיא הרי אתה נכד של ד' ירחם... - בסדר, אני גם נכד של אהרן קדוש השם... גם נשמע שאין פה טיעון ענייני סתם השבטים מבזים אותו... מה העניין???

ובעצם העניין - מה בכלל הטענה עליו וכי אמנם הוא עשה מעשה קנאי... וכי לא כולם מבינים שהיה כאן חילול השם נורא??? כאשר נשיא שבט בישראל עושה מעשה חמור כ"כ עם גויה... וכי אין הם רואים שהמגפה שהתחילה לכלות בעם ישראל, נעצרת לאחר מעשהו, כאשר עשרים וארבעה אלף איש שילמו מחיר אישי???

האמת שכל אדם יכול להבין שיש מסגרת ויש כללים למסגרת - זה מותר וזה אסור, ומי שעובר על האיסור נענש... אך כאשר דברים יוצאים ממסגרת, מתחילות להישאל שאלות... וכי מי שמך.. ובאיזה כוח ורשות נטלת לעצמך לעשות את הפעולה הזו או אחרת... כאן, הם רואים שמשה רבינו לא עושה כלום... וגם כל ההלכה שקנאים פוגעין בו זה הלכתא רק לקנאים אמיתיים כאן מתחילים לשאול שאלות... רגע מי שמך... אם יצאת מהמסגרת, תוכיח כי אכן אתה ראוי לאצטלה שנטלת לעצמך...

ומכיוון שכולם הכירו את אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום, הרי לא מסתבר שאדם שרץ להרוג נשיא שבט שבישראל, למרות שכולם הרי לא עושים כלום, דווקא אתה פנחס??? הרי אין זה מידת סבך שהיה אוהב שלום ורודף שלום... על כרחך שאתה שייך למחלקה של הסבא השני.. בן פוטי זה שפיטם עגלים לעבודה זרה...

נו, ועדיין נשאל מה הטענה, בסדר סבא שלי היה רב... וסבא שלו היה טבח... וסבא ההוא היה כומר...

שבת שלום ומבורך

במה זכה צלפחד??

כִּן בְּנוֹת צִלְפַּחַד דְּבִרְתָּן נָתַן תַּתָּן לָהֶם אַחֲזַת נַחֲלָה בְּתוֹךְ אַחֵי אֲבֵיהֶם
וְהֶעֱבַרְתָּ אֶת נַחֲלַת אֲבֵיהֶן לָהֶן:

בנות צלפחד באו להתלונן כי אביהם נסתלק מן החטא ולא השאיר אחריו בנים הרי שהם דורשות לקבל בארץ ישראל את חלקו של האב.

בפרשת שלח הבאנו כי צלפחד היינו מקושש כמבואר בתוס' (בב"ב) ונתכוון לשם שמיים למען יהיה חיזוק גדול בכלל ישראל, שיראו כי עדיין המחלל שבת נסקל, וממילא יראו וישמרו את חוקות השבת.

בשורש העניין ניתן לשאול – האם אדם שעשה עבירה, אך כוונתו היא לשם שמיים... האם יש לו שכר על כך??

לכאורה על עבירה נענשים.. לא מקבלים שכר.. אך בתכלס מתוך מעשיו יצא חיזוק גדול... האם אין לזה ערך בכלל???

לראובן היה חבר חדר – נקרא לו שמעון... ראובן לא אוהב את שמעון בלשון המעטה – והחליט יום אחד לעשות לו 'ביצוע' שיסגור איתו חשבון... הוא מספר לשמעון שיש לו הצעת שידוך מיוחדת בשבילו, שמעון מברר פרטים, ואכן כן... זו הצעה מעולה... אך דא עקא שמעולם היא לא הוצעה לצד השני... ויהי היום – ראובן כביכול קובע פגישה בין שמעון למיועדת... ביום פלוני ובשעה פלונית... אך לצד הכלה הוא לא אומר מאומה... ראובן הולך שמח ומאושר... עולה במדרגות ודופק בדלת כשהוא מעונב ומסודר למשעי... בעל הבית פותח ושואל – כן מה אתה רוצה?? וראובן משיב אני... אהה... באתי לפגישה... פגישה עם מי?? שואל בעל הבית... עם הבת שלך.. אני לא מבין על מה אתה מדבר... שמעון היה נורא נבוך... ובעל הבית הזמין אותו להיכנס הביתה ולהירגע... בתוך הבית שמעון מספר על ההצעה שחברו הציע ומתבררת התרמית... בינתיים בעל הבית מאד התרשם משמעון... לוקח ממנו את הפרטים... ואומר לו בבקשה על תספר ל'שדכן' כלום... שמעון שלנו חוזר לשיבה... וממש מתעלם מראובן שמתפוצץ לדעת מה קרה... אך מאומה... לאחר שבוע בירורים החליט בעל הבית כי אכן שמעון הוא בהחלט תכשיט נדיר... וסיכמו על פגישה... ואדהכי והכי יוצא השידוך אל הפועל... מזל טוב... אך הסיפור לא מסתיים כאן... משום שראובן ניגש לשמעון ומבקש ממנו דמי שדכנות... למרות שכל כוונתו הייתה לבזות ולהשפיל את שמעון האם יש צד שצריך לשלם דמי שדכנות???

בשים לב – מצינו שאצל קורח שיצא לחלוק כנגד משה רבינו זכה שמבניו עמד שמואל ששקול כמשה ואהרן, ועשרים וארבע משמרות עומדות מבני בניו, וכן מצינו בגיטין (נ"ז ע"ב) – מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק, מבני בניו של סיסרא למדו תינוקות

בירושלים, מבני בניו של סנחריב למדו תורה ברבים מאן אינון שמעיה ואבטליון – מה הפשט בזה ??? מה באו לספר לנו בזה???

ראיתי שמובא בשם אחד מגדולי ירושלים – כי עצם הזכות של קורח היא עצם החטא שלו, כי אמנם הוא הכחיש את נבואת משה ואת תורת ד' והוא בהחלט נענש בעונש שלא היה כמותו – אבל מכיוון שע"י הנס שנבלעו באדמה היה אימות וחיזוק לנבואת משה בחיזוק גדול אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה – וזכה שיצא מצאצאיו שמואל ועשרים וארבע משמרות...

וכן אצל המן ע"י המן חזרו ישראל למוטב – וכן מבני בניו של סיסרא למדו תינוקות בירושלים – ומבני בניו של סנחריב – למדו תורה ברבים... ומכיוון שסוף סוף ע"י מעשיהם נגרם קידוש ה' אז הקב"ה משלם להם בצאצאיהם...

ומצד שני, קורח עד היום נמצא בגיהנום, וצועק 'משה אמת ותורתו אמת'... הוי אומר הם נענשו בכל התוקף, אבל זכו להעמיד מצאצאיהם אנשים שלמדו תורה...

ניתן לומר כן אף אצל צלפחד – הרי פרשתנו העמידה פרשה שלימה הנקראת על שם בנותיו – כן בנות צלפחד דוברות... לנצח נקבעה פרשה בתורה פרשת ירושת הבת – ונקראת על שמו – בנות צלפחד.. הרי שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה...

ומוסיף על כך החתם סופר – רצה לומר כי זכה הוא שעל ידו יכתב פרשה זו בתורה ועי"ז יקויים שמו לעולם יותר ויותר מאילו היה לו בנים זכרים, ונראה לי למ"ד שהיה הוא מקושש, ונתכוון לשם שמים לעשות גדר בשמירת שבת, ובשומרי שבת נאמר כי הסריסים אשר ישמרוהו יותן להם יד ושם טוב מבנים ומבנות וה"נ בזכות גדרו את שמירת השבת ניתן לו מה שהוא טוב מבנים זכרים.

הרי שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה, ומכיוון שהוא לשם שמים נתכוון, הרי גם אם הוא נענש על חטאו, אך צאצאיו יזכו בדורות הבאים, להיות לומדי תורה כמו שמצינו אפי' אצל גויים גמורים כמו סנחריב והמן...

וכן בספר חכמה ומוסר (ח"ב מאמר שלז) כותב – שרואים את גודל הטבתו של הקב"ה לאין תכלית, שאף שהם התכוונו לעשות רעה לישראל, כיון שלבסוף יצא מזה קידוש השם שילם להם הקב"ה שכר נורא שנתן לבני בניהם...

הרי לנו כי אכן על עבירה נענשים בכל חומר הדין, אך אם טמון בזה מימד של קידוש השם – על זה יש שכר... אמנם לא באותו אחד, אלא רק בזרעו שיבוא אחריו...

ניתן להבין מהי העוצמה האדירה של אדם המקדש שמו ברבים, שאפי' שלא נתכוון לכך זוכה שזרעו ינחל נצח נצחים, על אחת כמה וכמה, אחד המקדש שמו ברבים ומתכוון לכך...